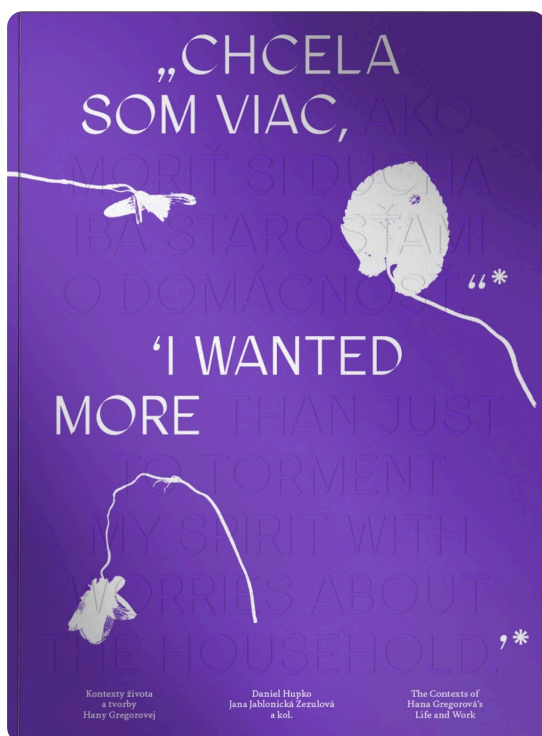

chýrnik / newsletter literárnovednej slovakistiky

Nové publikácie

Daniel Hupko, Jana Jablonická Zezulová a kol.: Chcela som viac / I wanted more

Publikácia nadväzuje na výstavu HANA v Múzeu mesta Bratislavy a prináša hlbší pohľad na život a dielo Hany Gregorovej – intelektuálky, spisovateľky a feministky, ktorá prekračovala dobové očakávania voči ženám. Okrem kurátorských a vedeckých textov obsahuje aj jedenásť doposiaľ nepublikovaných pôvodných textov Hany Gregorovej, vedome sprístupnených ako voľné pokračovanie dnes už kultovej čítanky *Slovenka pri knihe*.

Publikácia otvára témy ženskej emancipácie, spoločenskej angažovanosti a literárnej zodpovednosti, ktoré rezonujú aj dnes.

Viac informácií

Ján Gavura (ed.): Lexikón slovenskej literárnej kultúry po roku 1989

LEXIKÓN

LEXIKÓN SLOVENSKEJ LITERÁRNEJ KULTÚRY PO ROKU 1989

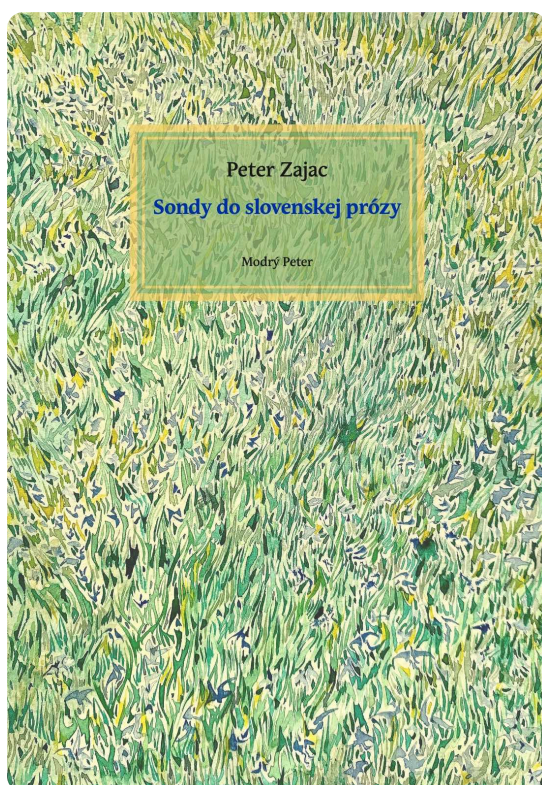

Ján Gavura
(ed.)

Online referenčný slovník *Lexikón slovenskej literárnej kultúry po roku 1989* prináša 60 vybraných pojmov, subjektov, inštitúcií, teoretických a poetologických tendencií, ktoré tvorili a tvoria súčasť literárnej kultúry na Slovensku od roku 1989 až po súčasnosť. Slovník, pripravený dvoma desiatkami bádateľov, je určený pre vedecké účely so širokým spektrom uplatnenia; okrem primárnych oblastí literatúry a kultúry má presahy k estetike, histórii, filozofii, sociológii, politológii a ďalším humanitným vedným odborom. Heslá stanovujú základné aj pokročilé definície aktérov, subjektov a trendov literárnej kultúry po roku 1989, ktoré slúžia ako východisko či potrebný konsenzus pre pokračovanie ďalších výskumov.

Viac informácií

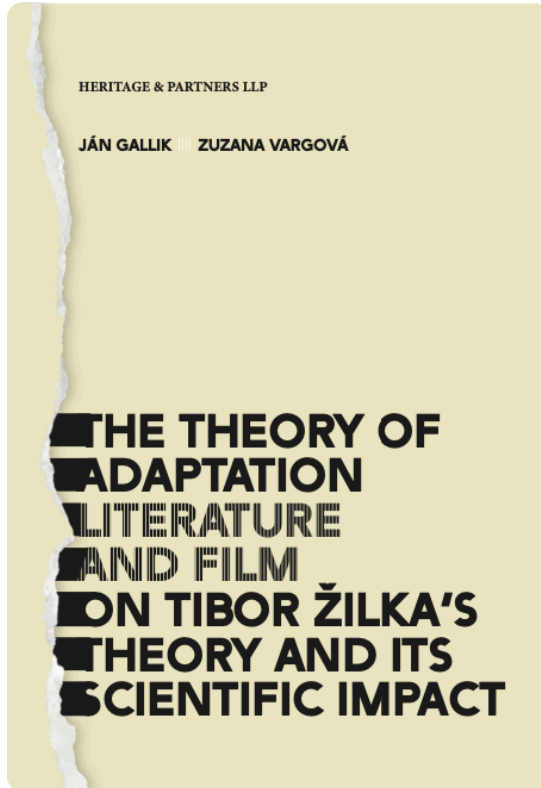
Peter Zajac: Sondy do slovenskej prózy

Monografia sa usiluje podať interpretačne živý obraz diel novodobej slovenskej literatúry z hodnotového pohľadu autora interpretácií a prispieť tak k ich otvorenému čítaniu. Sondy predstavujú akýsi prieskum podôb jednotlivých textov a zároveň tvoria jemné tkanivo siete slovenskej literatúry, ktorej základným princípom nie je úplnosť, ale eliptickosť a hodnotová výberovosť. Všetky sondy sú dvojzložkové. Ich súčasťou sú krátke perexy, ktoré poskytujú stručné bibliografické údaje, opisujú okolnosti vzniku textu, formy jeho existencie, kontextualizáciu v slovenskej literatúre, ale aj v medziliterárnych súvislostiach a zdôvodnenie interpretačného záujmu o text. Samotné interpretačné texty majú povahu čítania a lektúr jednotlivých textov.

Viac informácií

Ján Gallik, Zuzana Vargová: The Theory of Adaptation: Literature and Film. On Tibor Žilka's Theory and its Scientific Impact

Monografia sa sústreďí na vzťah literárneho diela a filmovej adaptácie, a to najmä cez optiku výskumných aktivít slovenského literárneho vedca, estetika a semiotika Tibora Žilku, keďže teória, pojmy či metodologické východiská výskumu filmovej adaptácie sa formovali v „najslávnejšom“ období Nitrianskej školy.

Viac informácií

Marek Debnár: Rozhl'adňa. Sprievodca literárnymi zážitkami

Hoci je kniha vyskladaná z kratších či rozsiahlejších textov, ktoré vznikali o knihách alebo nad knihami, nejde o súbor recenzií v pravom slova zmysle. Skôr než o to ide o iniciačný skutok, ktorý chce rehabilitovať knihu ako kultúrohistorický i výsostne aktuálny fenomén, resp. proces jej čítania ako nanajvýš zmysluplnú činnosť. Autorove kompetencie sa opierajú o jeho dlhoročné čítanie a mnohostranné školenie vo filozofii a príbuzných disciplínach (estetika, semiotika, kultúrna antropológia, literárne vedy, ale aj feministická teória a pod.), základom sa tak preňho nevyhnutne stáva interdisciplinárny prístup k predmetu jeho záujmu i výskumu. Knihu zostavila, zredigovala a úvod do nej napísala Stanislava Chrobáková Repar, autorom doslovu je Miroslav Marcelli.

[Viac informácií](#)

Plánované podujatia

Literárnokritická reflexia slovenskej literatúry 2025

Literárno- kritická reflexia slovenskej literatúry

Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i. a Platforma pre literatúru a výskum vás pozývajú na vedecký seminár, ktorý poskytuje priestor na výmenu názorov a postojov týkajúcich sa problematiky aktuálnej literárnej produkcie (poézia, próza, dráma). Preferované sú referáty, ktoré sa nesústreďujú len na jeden titul, ale reflektujú všeobecnejší problém, tému alebo tendenciu. Podujatie sa uskutoční prezenčnou formou a dĺžka vystúpenia je obmedzená na 15 minút.

Miesto konania:

Ústav slovenskej literatúry SAV,
Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

Dátum konania: 23. 4. 2026

Termín zaslania prihlášok: 7. 4. 2026

Kontaktná osoba:

Radoslav Passia;
radoslav.passia@savba.sk

Viac informácií

Publikačné výzvy

Forum Historiae 2/2026: Medieval Literacy in the Central-Danubian Region

Druhé tohoročné číslo Forum Historiae, časopisu a portálu pre históriu a príbuzné spoločenské vedy, je venované téme Stredoveká gramotnosť v strednodunajskej oblasti. Redakcia prijíma príspevky v anglickom jazyku.

Rozsah: 15 – 30 normostrán

Termín zasielania príspevkov: 31. 3. 2026 prostredníctvom [prihlasovacieho formulára](#)

Zostavovatelia čísla: Juraj Šedivý, juraj.sedivy@uniba.sk;
Tomáš Homola, tomas.homola@savba.sk

Nové projekty

Pamäť textov. Edičné a textologické stratégie na slovenskom knižnom trhu v 20. storočí

Projekt sa zameriava na mapovanie vydavateľského prostredia v kontexte historických spoločensko-politických, ekonomických a kultúrnych premien v 20. storočí. Osobitnú pozornosť venuje vydavateľstvu Tatran, ktoré zohralo kľúčovú úlohu pri formovaní edičných štandardov a etablovaní základov textologickej praxe. Výskumné pole sa rozšíri aj na iné subjekty, ktoré sa profilovali v oblasti textologicko-edičnej prípravy významných knižných titulov. Cieľom bude identifikovať a analyzovať vonkajšie mechanizmy a princípy fungovania vybraných subjektov, predovšetkým po roku 1948, keď sa ich činnosť stala predmetom ideologického záujmu a nástrojom politického vplyvu. Paralelne sa riešiteľský kolektív sústreďí aj na analýzu textologickej prípravy edičných projektov, rovnako významnú rovinu vydavateľskej praxe. Súčasťou budú aj teoretické východiská pamäťových štúdií, ktoré umožnia sledovať, ako vydavateľské stratégie a edičné postupy prispievali k formovaniu kolektívnej pamäti ovplyvňovanej dobovou politikou.

Grantová agentúra: VEGA

Začiatok a koniec riešenia projektu: 1. 1. 2026 – 31. 12. 2028

Vedúca riešiteľského kolektívu: Veronika Rácová

Zástupca vedúcej projektu: Martin Navrátil

Členovia riešiteľského kolektívu: Barbora Zlejšia, Andrej Gejdoš

Riešiteľské organizácie: Filozofická fakulta UK, Ústav slovenskej literatúry SAV

Ústav slovenskej literatúry SAV, v. v. i.

Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

Tento email bol zaslaný na adresu {{ contact.EMAIL }}

Chcete nám pomôcť rozchýriť nové informácie z oblasti literárnovednej slovakistiky? Vyplňte [formulár](#) na našej stránke, alebo nás kontaktujte emailom na **chyrynik@savba.sk**.

Preposlal Vám niekto tento email? Môžete sa [prihlásiť na odber](#) a nové číslo zašleme aj Vám.

Nemáte už viac záujem odoberať náš newsletter? Môžete sa odhlásiť z odberu:

[Unsubscribe](#)

